

Της συνέβη το σχολείο...

Της Κατερίνας Σχινά

Γνωρίζω ένα κοριτσάκι από τη στιγμή που γεννήθηκε –θα μπορούσε να είναι το παιδί του καθενός μας. Ως νήπιο ήταν το θαύμα που είναι όλα τα παιδιά: η φαντασία της έχτιζε φαντασμαγορίες, η γλώσσα της ήταν μια λαγαρή* επινόηση ανάμεσα στην ονοματοποιία και τη μεταφορά, τα αντικείμενα ήταν ένα μυστήριο προς διερεύνηση, η φύση ένα λούνα παρκ γεμάτο εκπλήξεις. Έγραφε ιστοριούλες με «ονειροδιάδρομους και παιχνιδοπλατείες» αχαλίνωτα*, επινοώντας τοπία και δράσεις: έστηνε σύντομα θεατρικά στιγμιότυπα με πρωταγωνιστή τον εαυτό της και θέμα μια δεύτερη, παράλληλη, απείρως πλούσια ζωή. Ζωγράφιζε καλύτερα από τον Ντιμπιφέ και τραγουδούσε σαν αηδονάκι.

Δέκα χρόνια αργότερα είναι μια κατάκοπη έφηβη, σφραγισμένη από την ανία*. Δουλεύει ώρες πολλές, χωρίς το αντάλλαγμα που της είχαν υποσχεθεί: τη γνώση. Παράτησε τα τραγούδια και τις ζωγραφιές, έχει χρόνια ολόκληρα να γράψει έστω και μια αράδα, αδιαφορεί για τα βιβλία που κάποτε τη θάμπωναν. Κοινωνικοποιείται μέσω του MSN. Βαριέται αφόρητα το σχολείο και το μόνο που την κινητοποιεί κάθε πρωί είναι η υποχρέωση ότι το πληκτικό οκτάωρο στα θρανία θα κυλήσει, τουλάχιστον, ανάμεσα στους φίλους της.

Τι συνέβη σ' αυτό το παιδί και διέκοψε τόσο απότομα τη συνομιλία με το θαύμα; Η ορμονική αναστάτωση της εφηβείας; Ο αποχαιρετισμός στην παιδική ηλικία και η εγκατάλειψη της πρωταρχικής πίστης στο μαγικό; Ή απλώς η συνειδητοποίηση των ευθυνών που το βαραίνουν ώσπου να καταφέρει να περάσει στο πανεπιστήμιο, όπου και θα «ξεκουραστεί» απολαμβάνοντας επί τετραετία, κατά μέσο όρο, τους καρπούς των κόπων της προετοιμασίας για την εισαγωγή, χωρίς να αποκομίσει από τις ανώτατες σπουδές του παρά ελάχιστα;

Νομίζω πως αυτό που της συνέβη, ήταν, απλούστατα, το σχολείο. Εγκλωβισμένη στους τέσσερις τοίχους, καταδικασμένη να αποστηθίζει, χωρίς κανέναν να της υποδεικνύει τη χαρά τού να μαθαίνεις, αποθαρρημένη από εξουθενωμένες δασκάλες που θεωρούσαν ακόμη και την παραμικρή παρέκκλιση από το πρόγραμμα μέγιστη παράβαση. Από το Νηπιαγωγείο ακόμη ξέχασε να παίζει: έπρεπε να διαβάζει, να μαθαίνει γλώσσες, ακόμη κι ένα όργανο, έστω και με το ζόρι. Όσο για τον ελάχιστο ελεύθερο χρόνο του Σαββατοκύριακου, αυτόν θα τον εξαντλούσε στο εξής στους ανεκδιήγητους «παιδότοπους» όπου σύρονται τα παιδιά, εκνευρισμένα ή ανόρεχτα, υπό τον καταναγκασμό μιας υστερικής «ψυχαγωγησης».

Αλλιώς θα το 'θελε το σχολείο της η μικρή μου φίλη. Έναν τόπο χαράς, όπου θα διδασκόταν από την πρώτη μέρα το πώς και το γιατί της γνώσης. Όπου θα καταλάβαινε γρήγορα ότι η μάθηση είναι απόλαυση, ότι ο κόσμος γίνεται πιο θαυμαστός όταν κατανοούμε τους μηχανισμούς του. Ότι η Ιστορία δεν είναι διαδοχή χρονολογιών ή απομνημόνευση νεκρών ονομάτων, αλλά περιέργεια για όλες τις όψεις της ζωής των ανθρώπων που έζησαν στο παρελθόν: και ότι όσο περισσότερα γνωρίζουμε για τις πολλαπλές και σύνθετες όψεις του παρελθόντος τόσο μπορούμε να κατανοήσουμε την πολυπλοκότητα του παρόντος και να παρέμβουμε σ' αυτό, για να το αλλάξουμε ή να το διαφυλάξουμε. Ότι η καλλιτεχνική έκφραση είναι πολλαπλή και σεβαστή: ότι η δημιουργικότητα δεν αντιμετωπίζεται με καχυποψία, αλλά ενθαρρύνεται και επιβραβεύεται.

Γι' αυτό και η διαβόητη «συζήτηση για την Παιδεία» δε θα έπρεπε να εξαντλείται στην αναμόρφωση του Λυκείου, στον τρόπο εισαγωγής στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, στο άσυλο. Θα έπρεπε να αρχίζει από το Νηπιαγωγείο, να επιμένει στο Δημοτικό, να εμβαθύνει στο καθημαγμένο* Γυμνάσιο. Έτσι, δε θα έφταναν τα παιδιά οιονεί* αναλφάβητα στις εισαγωγικές εξετάσεις, ούτε θα μελαγχολούσαν πάνω από τα τετράδιά τους, μηχανιστικά διεξερχόμενα την «ύλη», στερεύοντας από ενθουσιασμό, φτάνοντας να εχθρεύονται τη γνώση, επειδή κανένας δεν τους έδειξε πως μόνο αυτή μπορεί να εγγυηθεί την εσωτερική τους απελευθέρωση.

Το κείμενο δημοσιεύθηκε στο ένδετο «Βιβλιοθήκη» της ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑΣ (30.01.2009).

Πρωτότυπος τίτλος: «Από νηπιαγωγείου άρξαθε...»

☛ **ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΛΟΓΟΥ:** Θεωρείτε ότι σήμερα το **πρόβλημα** που θέτει το κείμενο είναι ακόμα **επίκαιρο** ή πλέον παρωχημένο; Εκθέστε τις απόψεις σας βασιζόμενοι στο κείμενο και στην εμπειρία σας στο ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα. **Πώς** θα μπορούσε να είναι το σχολείο ώστε **να μορφώνει χωρίς να είναι βαρετό**; Το κείμενό σας θα είναι **άρθρο** που πρόκειται να δημοσιευτεί σε κυριακάτικη πολιτική **εφημερίδα**. (300-400 λέξεις περίπου).

*λαγαρή = καθαρή / *αχαλίνωτα = χωρίς φραγμό / *ανία = πλήξη, βαρεμάρα

*καθημαγμένο = καταματωμένο, αιμόφυρτο / *οιονεί (ως επιρ. σύνδ) = σαν, όπως, σχεδόν, κάτι σαν

